

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 62/21

Luxemburg, 15 april 2021

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-490/20
V.M.A. / Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”

Bij de erkenning in de Unie van de afstamming van een kind van een echtpaar van hetzelfde geslacht moet volgens advocaat-generaal Kokott een evenwicht worden gevonden tussen enerzijds de nationale identiteit van de lidstaten en anderzijds het recht van vrij verkeer van het kind en zijn ouders

Concreet dient een lidstaat de afstamming van het kind te erkennen voor de uitoefening van de rechten die Unieburgers aan het Unierecht ontlelen. De lidstaat kan evenwel met een beroep op zijn nationale identiteit en zijn opvatting van het traditionele gezin weigeren deze verwantschap te erkennen voor de opstelling van een geboorteakte overeenkomstig zijn nationale recht

Het geding betreft een echtpaar bestaande uit twee vrouwen, van wie er een, V.M.A., Bulgaars staatsburger is en de ander staatsburger van het Verenigd Koninkrijk. Zij hebben een kind gekregen in Spanje, de lidstaat van hun verblijf. In de door de Spaanse autoriteiten afgegeven geboorteakte zijn beide vrouwen als „moeder” van het kind vermeld.

V.M.A. heeft vervolgens de bevoegde Bulgaarse autoriteit verzocht om afgifte van een geboorteakte voor haar dochter – welk document noodzakelijk is voor de afgifte van een Bulgaars identiteitsdocument – waarin beide vrouwen als ouder worden vermeld. De gemeente Sofia (Bulgarije) heeft haar echter verzocht aan te geven welke van beide echtgenotes de biologische moeder is, en daarbij gepreciseerd dat het model van de geboorteakte slechts één kolom voor de „moeder” en een andere kolom voor de „vader” bevat, en dat in elk van deze kolommen slechts één naam kan worden ingevuld. Na de weigering van V.M.A. om de gevraagde informatie te verstrekken, heeft deze autoriteit haar verzoek afgewezen.

Deze afwijzing is volgens de gemeente Sofia gebaseerd op het ontbreken van informatie over de biologische moeder en op het feit dat de vermelding van twee ouders van het vrouwelijke geslacht in een geboorteakte in strijd is met de openbare orde in Bulgarije, waar het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht niet is toegestaan. V.M.A. heeft tegen dit besluit beroep ingesteld bij de Administrativen sad Sofia-grad (bestuursrechter in eerste aanleg Sofia, Bulgarije).

Deze rechter wenst in wezen van het Hof te vernemen of de weigering van de nationale autoriteiten om over te gaan tot inschrijving van de geboorte van een Bulgaars kind die in een andere lidstaat heeft plaatsgevonden en die wordt bevestigd door middel van een geboorteakte waarin die lidstaat twee moeders heeft vermeld, in strijd is met het Unierecht.

Vooraf wijst advocaat-generaal Juliane Kokott erop dat, anders dan de nationale rechter heeft verklaard, niet met zekerheid kan worden aangenomen dat het kind de Bulgaarse nationaliteit heeft. Die stelling is namelijk door de Bulgaarse regering betwist omdat de Bulgaarse nationaliteit van rechtswege wordt verworven door eenieder van wie ten minste een van de ouders Bulgaars staatsburger is, terwijl in dit geval de identiteit van de biologische moeder niet bekend is.

Volgens de advocaat-generaal is het Unierecht echter sowieso van toepassing, zelfs indien het kind niet de Bulgaarse nationaliteit heeft en dus geen Unieburger is. In dat geval blijft het namelijk de vraag of een Unieburger – V.M.A. – die gebruik heeft gemaakt van haar recht van vrij verkeer en met haar echtgenote krachtens het recht van een andere lidstaat moeder is geworden van een kind, van haar lidstaat van oorsprong kan verlangen deze situatie te erkennen en een geboorteakte af te geven waarin beide vrouwen als ouders van het kind worden vermeld.

Advocaat-generaal Kokott brengt vervolgens in herinnering dat het Unierecht niet van toepassing is op de bepalingen betreffende het vaststellen van de burgerlijke staat van een persoon en met name betreffende zijn afstamming. De lidstaten moeten niettemin bij de uitoefening van hun bevoegdheden op dit gebied het Unierecht eerbiedigen. Zij merkt op dat het recht van vrij verkeer in de Unie het recht omvat om zowel in de gastlidstaat als in de lidstaat van oorsprong van een Unieburger een normaal gezinsleven te leiden. In casu hebben V.M.A. en haar echtgenote op grond van het Spaanse recht rechtsgeldig de status van ouder van het kind verworven en zij hebben in Spanje daadwerkelijk een gezinsleven met hun dochter. Als deze verwantschap niet wordt erkend, heeft dat ernstige belemmeringen voor een gezinsleven in Bulgarije tot gevolg, zozeer zelfs dat V.M.A. ervan kan worden weerhouden om naar haar land van oorsprong terug te keren.

Dezelfde overwegingen zijn van toepassing op de situatie van het kind, voor zover het Bulgaars is en dus de status van Unieburger heeft. Bovendien vormt de afgifte van een geboorteakte volgens Bulgaars recht een voorwaarde voor de afgifte van een Bulgaars identiteitsdocument. De weigering om een geboorteakte af te geven, zou dus de effectieve uitoefening van het recht van vrij verkeer van het kind in gevaar brengen.

De advocaat-generaal is dan ook van mening dat de weigering van de Bulgaarse autoriteiten om de gevraagde geboorteakte op te stellen een belemmering vormt van de rechten die door het Unierecht worden toegekend aan V.M.A. alsook aan haar kind, voor zover dit de Bulgaarse nationaliteit heeft.

Zij gaat vervolgens na of de door Bulgarije ingeroepen nationale identiteit deze weigering kan rechtvaardigen. Volgens deze lidstaat zou het feit dat de gevraagde geboorteakte afwijkt van de in de Bulgaarse grondwet verankerde opvatting over het „traditionele” gezin, die noodzakelijkerwijze inhoudt dat er slechts één moeder (of vader) van een kind kan zijn, een aantasting vormen van de nationale identiteit. Volgens de advocaat-generaal vormt het familierecht de uitdrukking van het zelfbeeld van een staat, zowel op politiek als op sociaal vlak. Het vaststellen van verwantschappen met het oog op de toepassing van het nationale familierecht kan dus een fundamentele uitdrukking van de nationale identiteit van een lidstaat vormen. Dit houdt in dat de intensiteit van de toetsing door het Hof moet worden beperkt om ervoor te zorgen dat aan de lidstaten voorbehouden materiële bevoegdheden blijven bestaan. Voor zover de essentie van de nationale identiteit aan de orde is, mag een beroep daarop dus niet aan het evenredigheidsbeginsel worden getoetst.

Volgens de advocaat-generaal **doet de verplichting om de in Spanje gevestigde verwantschap enkel te erkennen met het oog op de toepassing van het afgeleide Unierecht¹ inzake het vrije verkeer van burgers evenwel niet af aan de opvatting van het begrip afstamming of huwelijk in het Bulgaarse familierecht**, en leidt deze verplichting niet tot invoering van nieuwe opvattingen in dat recht. Bijgevolg vormt een dergelijke verplichting geen bedreiging voor de fundamentele uitdrukking van de nationale identiteit, terwijl zij wel een groot deel van de obstakels voor het vrije verkeer wegneemt, zoals de onzekerheden rondom het verblijfsrecht van de Britse moeder van het kind of de mogelijkheid voor die moeder om met het kind te reizen. Gelet op de beperkte impact van deze verplichting op de Bulgaarse rechtsorde, gaat de weigering om de afstamming van het kind met betrekking tot V.M.A. en haar echtgenote voor dat doel te erkennen verder dan nodig is om de door Bulgarije ingeroepen doelstellingen te waarborgen.

Bulgarije **kan dus niet** met het argument dat het Bulgaarse recht niet voorziet in het instituut van het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht, noch in het moederschap van de echtgenote van de biologische moeder van een kind, **weigeren de afstamming van het kind met het oog op de toepassing van het afgeleide Unierecht inzake het vrije verkeer van burgers te erkennen**. In de hypothese dat het kind wel de Bulgaarse nationaliteit heeft, betekent dit met name dat Bulgarije

¹ Met name richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB 2004, L 158, blz. 77), en verordening (EU) nr. 492/2011 van het Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie (PB 2011, L141, blz. 1).

aan het kind een identiteitsdocument of een reisdocument **moet verstrekken waarin V.M.A. en haar echtgenote als ouders worden vermeld**, om het kind in staat te stellen met elk van de ouders afzonderlijk te reizen.

Bulgarije kan daarentegen wel de nationale identiteit invoeren ter **rechtvaardiging van de weigering om de afstamming van het kind**, zoals die in de Spaanse geboorteakte is vastgesteld, **te erkennen** met het oog op het opstellen van een geboorteakte waarin de afstamming van dat kind **in de zin van het nationale familierecht** wordt bepaald.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106